

Dimissionstale 2025

***“Gak ud, min sjæl, betragt med flid
i denne skønne sommertid
Guds underfulde gaver!”***

Kære alle

Tak for en vidunderlig dag med korsang, samvær og koncert. Med en fyldt kirke, næsten 100 deltagere og et frodigt, engageret kor – ja, så kan man næsten ikke ønske sig mere.

Helligåndskirken er et lyst og inkluderende rum. Kirken beskriver sig selv som et lille stykke ”Paradis” med de grønne planter, livstræet og lyset. Man skulle næsten tro, at det er inspireret af Paul Gerhards frydefulde ord, som vi netop har sunget.

Efter en lang, men veloverstået eksamensperiode, har vi da også i dén grad fortjent at hengive os til spontan glæde og mild sommerberuselse.

Det er imidlertid svært ikke også at skulle forholde sig til, at der ude i verden trækker mørke skyer sammen i horisonten. Efter 80 års aftalebaseret verdensorden præges den internationale scene igen af krig, uro og mistillid.

Det minder os på en bekymrende baggrund om noget, vi har undertrykt: At vi faktisk har noget at miste. Der er små tegn i tiden, som viser, at vi så småt er begyndt at genoverveje, hvad der virkelig betyder noget – hvad der binder os sammen.

Og det er en nødvendig og god øvelse. For i takt med at vores velstand og individualisme gennem generationer er vokset, risikerer vi at blive blinde for de – i verdenshistorisk perspektiv – helt utrolige privilegier, vi nyder. Når små udfordringer i hverdagen hurtigt udråbes til kriser, kan man spørge sig selv, om der reelt har været noget alvorligt på spil i mange år?

Når det kommer til at besinde sig på det væsentlige, er vi dog lidt rustne endnu, som det fremgår, når vores kirkeminister siger, at *”danske soldater skal kæmpe for kristendommen”* eller kulturministeren udtaler, at *”pølsevognen skal indgå i den danske kulturarv”*.

I stedet for straks at rulle med øjnene kan vi selvfølgelig på en dejlig dag som i dag være lidt large og give points for intentionen. De siger jo så meget, og der er vel tale om velmenende forsøg på at pege på noget, der er større end os selv.

Selvom det nok er for meget forlangt at forvente, at kulturministeren som dansk kulturarv foreslår vores salmebog, som jo rummer noget af den ypperligste poesi, der er skabt gennem 500 år, er det vigtigt at påpege, at der er forskel. Noget er vigtigere end andet. En Cocio med rød pølse er bestemt herligt jo-jo, men det er ikke kulturarv. Det er nærmere et typisk udtryk for dansk forlegenhed ved at anerkende det middelmådige, når man ikke tør stå for noget.

Jeg har gennem de sidste par måneder nu lyttet mig igennem mere end 100 eksaminer i alt fra orgel, sang, taleteknik, salmekundskab til orgelkundskab. Og selv om jeg gerne vil medgive, at det langt fra er alle discipliner, jeg selv er hjemme i, vil jeg gerne her have lov til at udtrykke min glæde over al den omhu, som I har lagt for dagen.

Kirkemusikskolernes fag og eksamensformer er noget helt unikt i det danske uddannelsessystem og trækker på mere end 500 års kirkemusikalske erfaringer. Det kræver, som en af jeres censorer for nyligt udtalte, *"mobilisering af den størst mulige selvkritik"*, når detaljerne skal på plads i et musikstykke.

Men hvad er så meningen med al den pernitte og detaljefokuserede emsighed fra censorerne?

Jo, det er faktisk, at musikken som sprog og kunst er betydningsmættet og i særlig grad kan åbne for den erkendelse, at der findes noget, som er større end os selv.

På den måde er vores opgave som kirkemusikere i en vaklende verden blevet endnu mere aktuel. I tidens søgen efter mening og værdi får musikkens funktion betydning. Som komponisten Erik Sommer siger det helt enkelt: *"Når vi synger sammen, hører vi sammen."*

Og jo mere forfinet, vi kan udtrykke os, jo bedre kan musikken udfylde en opgave, som vi tørster efter som samfund.

Vi har beredskabsplaner og et civilforsvar, der rykker ud ved stormflod, krig og atomudslip. Men det åndelige beredskab? Det er jo os - musikerne! For vi kan gennem musikken kvalificere fællesskabet og i sidste ende bidrage til det, som vore kære ministre egentlig gerne vil: at besinde os på, at vi er et folk med fælles historisk udgangspunkt, og som trods forskellighed gerne vil hinandens bedste.

Jeg ønsker for jer alle sammen, at I må bevare glæden ved musikken og alle dens muligheder for at skabe forståelse og trivsel og fornemmelsen for det betydningsfulde.

Tillykke med jeres eksamen og rigtig god sommer!

Med venlig hilsen

Martin Gade
Rektor

20/06-2025